

Briselē, 2019. gada 3. jūlijā
(OR. en)

8656/19

Starpiestāžu lieta:
2018/0208(COD)

CODEC 970
JAI 416
INF 120
CADREFIN 216
FREMP 59
COPEN 174
DROIPEN 63
JUSTCIV 107
PE 209

INFORMATĪVA PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Temats:	Priekšlikums – EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA, ar ko izveido programmu "Tiesiskums" - Eiropas Parlamenta pirmā lasījuma iznākums (Strasbūra, 2019. gada 15.–18. aprīlis)

I. IEVADS

Pavel SVOBODA (PPE, CZ) Juridiskās komitejas vārdā un *Claude MORAES (S&D, UK)* Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas vārdā iesniedza grozījumu (grozījums Nr. 78) *Joseph WEIDENHOLZER (S&D, AT)* un *Heidi HAUTALA (Verts/ALE, FI)* ziņojumā par minēto priekšlikumu.

II. BALSOJUMS

Plenārsēdes balsojumā 2019. gada 17. aprīlī tika pieņemts priekšlikuma grozījums Nr. 78 (490 deputātiem balsojot par, 120 – pret un 42 – atturoties).

Komisijas priekšlikums, kas ir tādējādi grozīts, ir Parlamenta nostāja pirmajā lasījumā, kura ir ietverta šā dokumenta pielikumā izklāstītajā normatīvajā rezolūcijā ¹.

Tās pielikumā pievienotā teksta daļas, kas nav izceltas pelēkā krāsā, pēc būtības, bet ar nelielām nekonsekvencēm atbilst kopīgajai izpratnei, kas tika panākta 2019. gada 5. martā Parlamenta 8. sasaukuma (2014–2019) pēdējā dialoga sanāksmē. Šādas nekonsekvences ir jāizlabo, pirms Padome pieņem savu nostāju, pēc tam, kad par visu tekstu būs panākta vienošanās.

Par to pielikumā pievienoto tekstu, kas ir izcelts pelēkā krāsā, iestāžu sarunās šajā posmā nav panākta vienošanās.

¹ Parlamenta nostājas versija normatīvajā rezolūcijā ir iezīmēta, norādot ar grozījumiem izdarītās izmaiņas Komisijas priekšlikumā. Papildinājumi Komisijas tekstā ir izcelti *treknā slīprakstā*. Ar simbolu "■" ir norādīti svītrojumi.

Programma “Tiesiskums” *I**

Eiropas Parlamenta 2019. gada 17. aprīļa normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido programmu “Tiesiskums” (COM(2018)0384 – C8-0235/2018 – 2018/0208(COD))

(Parastā likumdošanas procedūra: pirmais lasījums)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Komisijas priekšlikumu Eiropas Parlamentam un Padomei (COM(2018)0384),
 - ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 2. punktu, 81. panta 1. un 2. punktu un 82. panta 1. punktu, saskaņā ar kuriem Komisija tam ir iesniegusi priekšlikumu (C8-0235/2018),
 - ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 3. punktu,
 - ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas 2018. gada 18. oktobra atzinumu ¹,
 - pēc apspriešanās ar Reģionu komiteju,
 - ņemot vērā tā priekšsēdētāja 2019. gada 25. janvāra vēstuli komiteju priekšsēdētājiem, kurā izklāstīta Parlamenta pieeja daudzgadu finanšu shēmas (DFS) nozaru programmām pēc 2020. gada,
 - ņemot vērā Padomes 2019. gada 1. aprīļa vēstuli Eiropas Parlamenta priekšsēdētājam, kurā apstiprināta abu likumdevēju sarunu laikā panāktā kopīgā izpratne,
 - ņemot vērā Reglamenta 59. pantu,
 - ņemot vērā Juridiskās komitejas un Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas kopīgās apspriedes, kas ir rīkotas saskaņā ar Reglamenta 55. pantu,
 - ņemot vērā Juridiskās komitejas un Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas ziņojumu, kā arī Budžeta komitejas, Budžeta kontroles komitejas un Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komitejas atzinumus (A8-0068/2019),
1. pieņem pirmajā lasījumā turpmāk izklāstīto nostāju²;
 2. atgādina par Eiropas Parlamenta 2018. gada 14. marta rezolūciju par nākamo DFS:

¹ OV C 62, 15.2.2019., 178. lpp.

² Ar šo nostāju aizstāj 2019. gada 13. februārī pieņemtos grozījumus (Pieņemtie teksti, P8_TA(2018)0097).

Parlamenta nostājas sagatavošana attiecībā uz DFS laikposmam pēc 2020. gada³; atkārtoti pauž atbalstu programmām tādās jomās kā kultūra, izglītība, mediji, jaunatne, sports, demokrātija, pilsoniskums un pilsoniskā sabiedrība, kuras ir uzskatāmi apliecinājušas savu Eiropas pievienoto vērtību un ir noturīgi populāras atbalsta saņēmēju vidū; atkārtoti norāda, ka Savienība spēcīgāka un vērienīgāka var kļūt tikai tad, ja šim mērķim paredz lielākus finanšu līdzekļus; tādēļ prasa sniegt pastāvīgu atbalstu pašreizējiem politikas virzieniem, palielināt resursus Savienības pamatprogrammām un papildu pienākumus saskaņot ar papildu finanšu līdzekļiem;

3. prasa Komisijai priekšlikumu Parlamentam iesniegt vēlreiz, ja tā savu priekšlikumu aizstāj, būtiski groza vai ir paredzējusi to būtiski grozīt;
4. uzdod priekšsēdētājam Parlamenta nostāju nosūtīt Padomei un Komisijai, kā arī dalībvalstu parlamentiem.

³ Pieņemtie teksti, P8_TA(2018)0075.

Eiropas Parlamenta nostāja, pieņemta pirmajā lasījumā 2019. gada 17. aprīlī, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/..., ar ko izveido programmu “Tiesiskums”

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 81. panta 1. un 2. punktu un 82. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu⁴,

apspriedušies ar Reģionu komiteju,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru⁵,

tā kā:

- (1) Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 2. pantu “Savienība ir dibināta, pamatojoties uz vērtībām, kas respektē cilvēka cieņu, brīvību, demokrātiju, vienlīdzību, tiesiskumu un cilvēktiesības, tostarp minoritāšu tiesības. Šīs vērtības dalībvalstīm ir kopīgas sabiedrībā, kur valda plurālisms, tolerance, taisnīgums, solidaritāte un kur nav diskriminācijas, kā arī valda sieviešu un vīriešu līdztiesība.” Turklāt 3. pantā ir noteikts, ka “Savienības mērķis ir veicināt mieru, stiprināt savas vērtības un savu tautu labklājību”, un cita starpā “tā respektē savu kultūru un valodu daudzveidību un nodrošina Eiropas kultūras mantojuma aizsardzību un sekmēšanu”. Šīs vērtības ir vēlreiz apstiprinātas un formulētas tiesībās, brīvībās un principos, kas ir noteikti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā (“Harta”).
- (2) *Minētās* tiesības un vērtības ir **aktīvi jākopj, jāaizsargā, jāpopularizē, jāīsteno un jāizplata** iedzīvotāju un tautu vidū **■**, un tām ir jābūt **ES projekta** pamatā, **jo šo tiesību un vērtību aizsardzības vājināšanās kādā no dalībvalstīm var nelabvēlīgi ietekmēt visu Savienību**

⁴ OV C 62, 15.2.2019., 178. lpp.

⁵ Eiropas Parlamenta 2019. gada 17. aprīļa nostāja. Teksts, par kuru iestāžu sarunās nav panākta vienošanās, ir iezīmēts pelēkā krāsā.

kopumā. Tādēļ *ES* budžetā ir jāizveido jauns Tiesiskuma, tiesību un vērtību fonds, kas ietvertu programmu “*Pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības*”, kā arī programmu “Tiesiskums”. Patlaban, kad Eiropas sabiedrība saduras ar ekstrēmismu, radikālismu un nevienprātību *un kad samazinās neatkarīgās pilsoniskās sabiedrības darbības iespējas*, kā jebkad agrāk ir svarīgi veicināt, stiprināt un aizsargāt tiesiskas valsts principu, tiesības un ES vērtības: cilvēktiesības, cilvēka cieņas respektēšanu, brīvību, demokrātiju, vienlīdzību un tiesiskumu. Minētajām darbībām būs dziļa un tieša ietekme uz politisko, sociālo, kultūras un ekonomisko dzīvi ES. Jaunā fonda ietvaros ar *programmu “Tiesiskums” arī turpmāk atbalstīs tās Savienības tiesiskuma telpas attīstību, kuras pamatā ir tiesiskas valsts princips, tiesu iestāžu neatkarība un objektivitāte, savstarpēja atzīšana un savstarpēja uzticība, tiesu iestāžu pieejamība un pārrobežu sadarbība*. Programmā “*Pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības*” tiks iekļauta 2014.–2020. gada programma “Tiesības, vienlīdzība un pilsonība”, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1381/2013⁶, un programma “Eiropa pilsoņiem”, kas izveidota ar Padomes Regulu (ES) Nr. 390/2014⁷ (“iepriekšējās *programmas*”).

- (3) Tiesiskuma, tiesību un vērtību fonds un tā pamatā esošās divas finansēšanas programmas ■ būs vērstas uz *personām* un struktūrām, kas sekmē to, ka mūsu kopīgās vērtības, *vienlīdzība*, tiesības un bagātīgā daudzveidība pastāv un darbojas. Galīgais mērķis ir veicināt un atbalstīt uz tiesībām balstītu, vienlīdzīgu, *atvērtu, plurālistisku*, iekļaujošu un demokrātisku sabiedrību. Tas ietver dinamisku *un iespēcinātu* pilsonisko sabiedrību, *kas ir uzskatāma par galveno ieinteresēto subjektu*, iedzīvotāju demokrātiskās, pilsoniskās un sociālās līdzdalības veicināšanu un Eiropas sabiedrības bagātīgās daudzveidības *kopšanu*, pamatojoties ■ uz mūsu kopīgajām *vērtībām*, vēsturi un atmiņu. *Līguma par Eiropas Savienību* 11. pantā *ir prasīts*, lai *Savienības* iestādes *uzturētu atvērtu, pārredzamu un regulāru dialogu ar pilsonisko sabiedrību un* ar atbilstīgiem līdzekļiem dod iedzīvotājiem un pārstāvošajām apvienībām iespēju darīt zināmu un publiski apmainīties ar savu viedokli visās Savienības darbības jomās.
- (4) Līgumā par Eiropas Savienības darbību (LESD) ir paredzēts veidot brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, ievērojot pamattiesības un dalībvalstu atšķirīgās tiesību sistēmas un

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regula (ES) Nr. 1381/2013, ar ko izveido programmu “Tiesības, vienlīdzība un pilsonība” laikposmam no 2014. gada līdz 2020. gadam (OV L 354, 28.12.2013., 62. lpp.)

⁷ Padomes 2014. gada 14. aprīļa Regula (ES) Nr. 390/2014, ar ko izveido programmu “Eiropa pilsoņiem” laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam (OV L 115, 17.4.2014, 3. lpp.).

tradīcijas. ***Tiesiskas valsts principa, pamattiesību un demokrātijas ievērošana un sekmēšana Savienībā ir visu Līgumos nostiprināto tiesību un pienākumu ievērošanas un iedzīvotāju uzticības Savienībai attaisnošanas priekšnoteikums. Veids, kādā tiesiskas valsts princips tiek īstenots dalībvalstīs, ir izšķirīgi svarīgs, lai nodrošinātu dalībvalstu savstarpēju uzticēšanos un uzticēšanos to tiesību sistēmu starpā.*** Šajā nolūkā Savienība var pieņemt tiesību aktus, lai attīstītu tiesu iestāžu sadarbību civillietās un krimināllietās **■**. Turpinot attīstīt Eiropas tiesiskuma telpu, ***visos līmeņos būtu jānodrošina un jāsekmē pamattiesību un tādu kopēju principu un vērtību ievērošana kā nediskriminācija un vienlīdzīga attieksme, pamatojoties uz visiem Hartas 21. pantā uzskaitītajiem iemesliem, solidaritāte,*** faktiskā tiesu iestāžu pieejamība visiem, tiesiskas valsts princips, ***demokrātija*** un efektīva neatkarīgas tiesu sistēmas darbība.

- (5) Finansējumam joprojām vajadzētu būt vienam no galvenajiem rīkiem, ar kura palīdzību sekmīgi īsteno Līgumos nospraustos vērēnīgos mērķus. Tie būtu jāsasniedz, *inter alia*, izveidojot elastīgu un efektīvu tiesiskuma programmu, kurai būtu jāatvieglo plānošana un minēto mērķu īstenošana. ***Programma būtu jāīsteno īstenotājiem parocīgā veidā (t. i., īstenotājiem pretimnākoša pieteikumu iesniegšanas un ziņošanas procedūra), un tai vajadzētu būt vērsta uz līdzsvarota ģeogrāfiskā pārklājuma nodrošināšanu. Īpaša uzmanība būtu jāpievērš programmas pieejamībai visu veidu labuma guvējiem.***
- (6) Lai pakāpeniski izveidotu šādu brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, ***kas būtu paredzēta visiem,*** Savienībai ir jāpieņem pasākumi attiecībā uz tiesu iestāžu sadarbību civillietās un krimināllietās, pamatojoties uz spriedumu un tiesu nolēmumu savstarpējas atzīšanas principu, kas kopš Eiropadomes Tampere sanāksmes 1999. gada 15. un 16. oktobra ir stūrakmens tiesu iestāžu sadarbībā Savienībā. Savstarpējai atzīšanas nolūkā ir nepieciešama augsta līmeņa savstarpējā uzticēšanās starp dalībvalstīm. Lai veicinātu savstarpējo atzīšanu un sekmētu savstarpējo uzticēšanos, vairākās jomās ir noteikti dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanas pasākumi. Efektīvi funkcionējoša tiesiskuma joma, kurā ir novērsti šķēršļi pārrobežu tiesvedībai un tiesu pieejamībai pārrobežu situācijās, arī ir uzskatāma par ekonomikas izaugsmes ***un turpmākas integrācijas*** nodrošināšanas priekšnoteikumu. ***Vienlaikus pienācīgi darbojošās Eiropas tiesiskuma telpa un efektīvas, neatkarīgas un kvalitatīvas valstu tiesību sistēmas, kā arī lielāka savstarpēja uzticēšanās ir vajadzīgas, lai panāktu iekšējā tirgus uzplaukumu un atbalstītu Savienības kopīgās vērtības.***

- (6a) *Tiesu iestāžu pieejamībā būtu īpaši jāiekļauj piekļuve tiesām, alternatīvām strīdu izšķiršanas metodēm un valsts amatpersonām, kurām tiesību aktos ir uzlikts pienākums pusēm sniegt neatkarīgu un objektīvu konsultāciju tiesību jautājumos.*
- (7) Tiesiskas valsts principa **pilnīga ievērošana un veicināšana** ir būtiskas, lai nodrošinātu augsta līmeņa savstarpēju uzticēšanos tieslietu un iekšlietu jomā un jo īpaši, lai panāktu tiesu iestāžu efektīvu sadarbību civillietās un krimināllietās, kas balstās uz savstarpēju atzīšanu. Tiesiskas valsts princips ir viena no kopīgajām vērtībām, kas ir nostiprināta LES 2. pantā, un tiesību efektīvas aizsardzības tiesā princips, kas ir noteikts LES 19. panta 1. punktā un Pamattiesību hartas 47. pantā, ir uzskatāms par konkrētu tiesiskas valsts principa izpausmi. Tiesiskas valsts principa ievērošanas veicināšana, atbalstot centienus uzlabot dalībvalstu tiesu iestāžu neatkarību, **pārredzamību, pārskatatbildību**, kvalitāti un efektivitāti sekmē savstarpējo uzticēšanos, kas ir obligāti nepieciešama, lai īstenotu tiesu iestāžu sadarbību civillietās un krimināllietās. **Tiesu neatkarība un objektivitāte ir uzskatāmas par vienu tiesību uz taisnīgu tiesu būtības aspektu un par Eiropas vērtību aizsardzības priekšnoteikumu. Turklāt tādu efektīvu tiesu sistēmu esamība, kurā tiesvedību īsteno saprātīgos termiņos, nodrošina juridisko noteiktību visām iesaistītajām pusēm.**
- (8) Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 81. panta 2. punkta h) apakšpunktu un 82. panta 1. punkta c) apakšpunktu Savienība atbalsta tiesnešu un tiesu iestāžu darbinieku apmācību kā rīku, ar kuru uzlabo tiesu iestāžu sadarbību civillietās un krimināllietās, pamatojoties uz spriedumu un tiesu nolēmumu savstarpējas atzīšanas principu. Profesionāļu tieslietu jomā apmācība ir uzskatāma par svarīgu rīku, ar ko veido vienotu izpratni par to, kā vislabāk **īstenot** tiesiskas valsts principu un pamattiesības **un nodrošināt to ievērošanu**. Ar tās palīdzību, tiek dots ieguldījums Eiropas tiesiskuma telpas izveidē, veidojot vienotu tiesu kultūru starp dalībvalstu profesionāļiem tieslietu jomā. Ir būtiski nodrošināt, ka Savienībā tiesību akti tiek piemēroti **nediskriminējoši**, pareizi un saskanīgi un ka pārrobežu procedūrās tieslietu jomas profesionāļu starpā valda savstarpēja uzticēšanās **un sapratne**. Ar programmu atbalstītajiem mācību pasākumiem vajadzētu balstīties uz pamatotu mācību vajadzību izvērtējumu, tajos vajadzētu izmantot augsta līmeņa pasniegšanas metodiku, ietvert pārrobežu pasākumus, kuros piedalītos dažādu dalībvalstu tieslietu jomas profesionāļi, aktīvas mācīšanās un tīklošanas elementus, kā arī būt ilgtspējīgiem. **Šajos pasākumos būtu jāietver apmācība par juridisko terminoloģiju, civiltiesībām un krimināltiesībām, pamattiesībām un savstarpēju atzīšanu un procesuālajām garantijām. Apmācības ietvaros būtu jānodrošina tiesnešiem, advokātiem un prokuroriem paredzēti**

apmācības kursi par problēmām un šķēršļiem, ar kuriem saskaras personas, kas bieži vien cieš no diskriminācijas un atrodas neaizsargātā situācijā, piemēram, sievietes, bērni, minoritātes, LGBTKI, personas ar invaliditāti, personas, kas ir cietušas no dzimumnosacītas vardarbības, vardarbības ģimenē vai intīmajās attiecībās īstenotas vardarbības, vai cita veida vardarbības, ko viena persona īsteno pret citu. Šie apmācības kursi būtu jārīko, tieši iesaistot organizācijas, kas šādas personas pārstāv vai viņām palīdz, ja iespējams, iesaistot arī pašas minētās personas. Ņemot vērā to, ka tiesneses sievietes vadošajos amatos pārstāvētas ir nepietiekami, apmācības pasākumos būtu jānodrošina piedalīties tiesneses, prokurores un cita veida profesionālās juristes.

- (8a) *Šīs regulas piemērošanas nolūkā termiņš “tiesneši un tiesu iestāžu darbinieki” būtu jāinterpretē plaši, tajā iekļaujot tiesnešus, prokurorus, tiesu iestāžu un prokuratūras darbiniekus, kā arī jebkurus citus speciālistus, kas saistīti ar tiesu iestādēm vai citādi piedalās tiesiskuma nodrošināšanā valsts iestādēs, neatkarīgi no viņu definīcijas dalībvalstu tiesību aktos, juridiskā statusa un iekšējās organizācijas, piemēram, juristi, notāri, tiesu izpildītāji vai tiesībaizsardzības spēku amatpersonas, maksātnespējas procesa administratori, starpnieki, tiesu tulki un tulkotāji, tiesu eksperti, cietumu darbinieki un probācijas darbinieki.*
- (9) Tiesiskā apmācībā var būt iesaistīti dažādi rīcībspēki, piemēram, dalībvalstu tiesību, tiesu un administratīvās iestādes, akadēmiskās iestādes, par tiesisko apmācību atbildīgās valsts struktūras, Eiropas līmeņa apmācības organizācijas vai tīkli, vai tiesu koordinators tīkli attiecībā uz Savienības tiesībām. Tādām organizācijām un struktūrām, kas tiesnešu apmācības jomā darbojas Eiropas vispārējās interesēs, kā, piemēram, Eiropas Tiesiskās apmācības tīklam (EJTN), Eiropas tiesību akadēmijai (ERA), Eiropas Tiesu iestāžu padomju tīklam (ENCJ), Eiropas Savienības Valstu padomju un augstāko administratīvo tiesu asociācijai (ACA-Europe), Eiropas Savienības Augstāko tiesu priekšsēdētāju tīklam (RPCSJUE) un Eiropas Publiskās pārvaldes institūtam (EIPA), būtu jāturpina veikt savus uzdevumus attiecībā uz tādu mācību programmu sekmēšanu, kurām no tiesnešu un tiesu sistēmas personāla viedokļa ir patiesa Eiropas dimensija un kurām tādēļ saskaņā ar procedūrām un kritērijiem, kas ir izklāstīti ■ darba programmās, kuras Komisija ir pieņēmusi, ievērojot šo regulu, vajadzētu piešķirt pienācīgu finansiālu atbalstu.
- (10) Ar programmu būtu jāatbalsta EJTN gada darba programma, ņemot vērā, ka tas ir nozīmīgs tiesiskās apmācības procesa dalībnieks. EJTN ir īpaši piemērots, jo tas ir vienīgais

Savienības līmeņa tīkls, kurā ir apvienotas dalībvalstu tiesu iestāžu apmācības struktūras. Tas vislabāk spēj organizēt jaunu un pieredzējušu tiesnešu un prokuroru apmaiņu starp visām dalībvalstīm un koordinēt valstu tiesiskās apmācības iestāžu darbu attiecībā uz apmācības pasākumu organizēšanu par Savienības tiesībām un pasniegšanas paraugprakses popularizēšanu. *EJTN* papildus tam rīko izcilas kvalitātes apmācības pasākumus, Savienības līmenī tos sniedzot izmaksefektīvā veidā. Turklāt tas ietver arī kandidātvalstu tiesu iestāžu apmācības struktūras, kuras tajā piedalās novērotāju statusā. ***EJTN gada ziņojumā būtu jāiekļauj informācija par sniegto apmācību, tostarp — personāla kategoriju griezumā.***

- (11) Pasākumiem saskaņā ar programmu būtu jāatbalsta tiesas lēmumu un spriedumu lielāka savstarpēja atzīšana ***civillietās un krimināllietās, dalībvalstu savstarpēja uzticība*** un tiesību aktu nepieciešamā tuvināšana, kas veicinās sadarbību starp visām iesaistītajām iestādēm, tai skaitā, ***izmantojot elektroniskos līdzekļus. Papildus tam ar to būtu jāatbalsta*** individuālo tiesību aizsardzība tiesā civillietās un komercietās. Ar programmu būtu jānodrošina arī lielāka konverģence civiltiesībās, kas palīdzēs novērst šķēršļus labai un efektīvai tiesu un ārpustiesu procedūru darbībai, no kā labumu gūtu visas civilā strīdā iesaistītās puses. Visbeidzot, lai atbalstītu Savienības tiesību aktu par tiesu iestāžu sadarbību civillietās efektīvu izpildi un piemērošanu praksē, programmai vajadzētu atbalstīt tā Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla civillietās un komercietās darbību, kas ir izveidots ar Padomes Lēmumu 2001/470/EK. ***Krimināllietās ar programmu būtu jāpalīdz atbalsēt un īstenot noteikumus un procedūras, ar kuriem nodrošina spriedumu un nolēmumu atzīšanu visā Savienībā. Tai būtu jāveicina sadarbība un jāsekmē tādu šķēršļu novēršana, kas traucē labu sadarbību un savstarpēju uzticību. Ar programmu papildus tam būtu jāsekmē tiesu iestāžu pieejamības uzlabošana, veicinot un atbalstot noziedzīgos nodarījumos cietušo tiesības, kā arī aizdomās turēto un apsūdzēto procesuālās tiesības kriminālprocesā.***
- (12) Ievērojot LES 3. panta 3. punktu, Hartas 24. pantu un 1989. gada Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju par bērna tiesībām, ar programmu būtu jāatbalsta bērna tiesību aizsardzība un visu tās darbību īstenošanā būtu jāiekļauj bērna tiesību veicināšana. ***Šajā nolūkā īpaša uzmanība būtu jāpievērš darbībām, kuras īsteno, lai civilajā un kriminālajā tiesvedībā aizsargātu bērnu tiesības, tostarp aizsargātu bērnus, kuri saviem vecākiem dodas līdz aizturēšanas izolatorā, un ieslodzīto vecāku bērnus un bērnus, kas tiek turēti aizdomās vai tiek apsūdzēti kriminālprocesā.***

- (13) 2014.–2020. gada programma deva iespēju nodrošināt apmācību par Savienības tiesībām, jo īpaši par Hartas darbības jomu un piemērošanu, un apmācība bija paredzēta tiesu iestāžu darbiniekiem un citiem praktizējošiem juristiem. Savos 2017. gada 12. oktobra secinājumos par Hartas piemērošanu Padome atgādināja, cik svarīga ir izpratnes veidošana par Hartas piemērošanu, tai skaitā starp politikas veidotājiem, praktizējošiem juristiem un pašiem tiesību subjektiem kā valstu, tā Savienības līmenī. Tādējādi, lai pamattiesības integrētu konsekventi, ir nepieciešams finansiālo atbalstu piešķirt arī izpratnes veidošanas darbībām, ko īstenotu publiskās iestādes, kuras nav tiesu iestādes, un praktizējoši juristi.
- (14) Saskaņā ar LESD 67. pantu Savienībai būtu jāveido brīvības, drošības un tiesiskuma telpa, ievērojot pamattiesības, kurās liela nozīme ir tiesu iestāžu *nevienu personu nediskriminējošai* pieejamībai. Nolūkā sekmēt faktisku tiesu iestāžu pieejamību un veicināt savstarpējo uzticēšanos, kas ir absolūti nepieciešama no brīvības, drošības un tiesiskuma telpas labas darbības viedokļa, ir nepieciešams palielināt finansiālo atbalstu citu *valsts, reģionālā un vietējā līmeņa* iestāžu — ne tikai tiesu iestāžu un praktizējošu juristu — darbībām, kā arī darbībām, kuras šo mērķu īstenošanas nolūkā veic arī pilsoniskās sabiedrības organizācijas. *Jāatbalsta visupirms būtu darbības, kas sekmē to personu faktisku un vienlīdzīgu piekļuvi tiesu iestādēm, kas bieži vien cieš no diskriminācijas vai atrodas neaizsargātā situācijā. Ir svarīgi atbalstīt pilsoniskās sabiedrības īstenotās aizstāvības darbības, piemēram, tīklošanu, dalību tiesas procesos, kampaņu rīkošanu, un citas uzraudzības darbības. Šajā sakarībā ir jāteic, ka liela nozīme ir arī tieslietu jomas speciālistiem, kas ir saistīti ar tiesu iestādēm un kas strādā pilsoniskās sabiedrības organizāciju uzdevumā.*
- (15) Saskaņā ar LESD 8. un 10. pantu ar programmu *visās tās darbībās* būtu jāatbalsta *dzimumaspektu integrēšana* un nediskriminācijas mērķu integrēšana ■ . *UNCRPD arī ir nostiprinātas personu ar invaliditāti tiesības uz pilnīgu rīcībspēju un piekļuvi tiesu iestādēm. Programmas vidusposma un galīgajā izvērtējumā būtu jāizskata ietekme uz dzimumu, lai novērtētu, kādā apmērā programma palīdz panākt dzimumu līdztiesību, un pārliccinātos, ka programmai nav neparedzētas nelabvēlīgas ietekmes uz dzimumu līdztiesību. Ņemot vērā iepriekš teikto un no konkrētajiem programmas mērķiem izrietošo darbību atšķirīgo dabu un apmēru, būs svarīgi nodrošināt, ka savākie individuālie dati, kad vien iespējams, tiek sadalīti pēc dzimuma. Papildus tam ir svarīgi pieteikumu iesniedzējiem sniegt informāciju par to, kā ņemt vērā dzimumu līdztiesību, tostarp —, kā vajadzības gadījumā izmantot tādas dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanas*

instrumentus kā dzimumu līdztiesības principa ievērošana budžeta plānošanā un ietekmes uz dzimumu novērtējumi. Apspriežoties ar ekspertiem un ieinteresētajām personām, būtu jāņem vērā dzimumu līdzsvars.

- (15a) *Īstenojot visas programmu darbības, attiecīgos gadījumos būtu jāatbalsta un jāaizsargā arī cietušo tiesības gan civilīlētās, gan kriminālīlētās. Šajā nolūkā īpaša uzmanība būtu jāpievērš tam, kā labāk īstenot un koordinēt dažādos Savienības cietušo aizsardzības instrumentus, kā arī darbībām, kuru īstenošanas mērķis ir paraugprakses apmaiņa starp tiesām un praktizējošiem juristiem, kuri ir specializējušies vardarbības lietās. Papildus tam ar programmu būtu jāatbalsta zināšanu uzlabošana un tiesību kolektīvas aizsardzības instrumentu izmantošana.*
- (16) Ar darbībām, kuras ir reglamentētas šajā regulā, būtu jādod ieguldījums Eiropas tiesiskuma telpas veidošanā, *tiesību sistēmas neatkarības un efektivitātes veicināšanā*, pārrobežu sadarbības un tīklošanas paplašināšanā, *dalībvalstu tiesu iestāžu savstarpējas uzticēšanās atbalstīšanā* un pareizas, saskanīgas un konsekventas Savienības tiesību aktu piemērošanas nodrošināšanā. Ar finansēšanas darbībām vēl būtu jāveicina vienota izpratne par Savienības vērtībām un tiesiskas valsts principu, labākas zināšanas par Savienības tiesībām un politikas virzieniem, apmaiņa ar zinātību un paraugpraksi tiesiskās sadarbības instrumentu izmantošanā no visu iesaistīto ieinteresēto personu puses, kā arī tādu digitālās sadarbības risinājumu izplatīšana *un popularizēšana*, kas nodrošina netraucētu un efektīvu pārrobežu sadarbību; tāpat šīm darbībām vajadzētu kalpot par stabilu analītisko bāzi, lai atbalstītu Savienības tiesību aktu un politikas virzienu izstrādi, izpildi un pareizu *sapratni un* īstenošanu. Savienības dalība ļauj minētās darbības konsekventi īstenot visā Savienībā un nodrošina apjomradītus ietaupījumus. Turklāt Savienība labāk nekā dalībvalstis spēj risināt pārrobežu situācijas un nodrošināt savstarpējas mācīšanās Eiropas platformu, *un apmainīties ar paraugpraksi.*
- (16a) *Ar programmu būtu jāveicina arī dalībvalstu sadarbības uzlabošana gadījumos, kad Savienības tiesību aktiem ir ārējā dimensija, un, ņemot vērā ārējās sekas, ar to būtu jāuzlabo arī tiesu iestāžu pieejamība un jāatvieglo tieslietu un procesuālo problēmu risināšana.*
- (17) Komisijai būtu jānodrošina vispārēja saskaņotība, papildināmība un sinerģija ar darbu, ko veic Savienības struktūras, dienesti un aģentūras, piemēram, *EUROJUST, FRA, EU-LISA*

un Eiropas Prokuratūra, un būtu jāņem vērā citu valstu un starptautisku dalībnieku darbs jomās, uz kurām attiecas programma.

- (18) ***Īstenojot*** visas darbības un pasākumus, ko veic programmas ***“Tiesiskums”*** ietvaros, ir jānodrošina Eiropas pievienotās vērtības ***noturība, atpazīstamība un tās kā galvenā principa ievērošana un pareiza minēto darbību un pasākumu finanšu pārvaldība***, papildināmība ar dalībvalstu darbībām un to saskaņotība ar citām Savienības darbībām. Lai nodrošinātu to, ka līdzekļi no Savienības vispārējā budžeta tiek iedalīti efektīvi ***un pamatojoties uz efektivitātes apsvērumiem***, būtu jātiecas pēc to finansēšanas programmu saskanības, papildināmības un sinerģijas, ar kurām atbalsta savstarpēji cieši saistītas politikas jomas, jo īpaši Tiesiskuma, tiesību un vērtību fonda ietvaros — un līdz ar to arī ar programmu “Tiesības un vērtības” — un starp programmu un Vienotā tirgus programmu, robežu pārvaldību un drošību, jo īpaši Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu (*AMIF*), un Iekšējās drošības fondiem, stratēģisko infrastruktūru un jo īpaši Digitālās Eiropas programmu, ***Eiropas Sociālo fondu Plus***, programmu “Erasmus+”, Pētniecības un inovācijas pamatprogrammu, Pirmspievienošanās palīdzības instrumentu un *LIFE* regulu⁸. ***Programmas “Tiesiskums” īstenošana nedrīkst būt pretrunā Savienības tiesību aktiem un politikas virzieniem, kas skar Savienības budžeta aizsardzību, vispārēju trūkumu gadījumā attiecībā uz tiesiskas valsts principa piemērošanu dalībvalstīs, un minētā programma ar šiem aktiem un virzieniem drīzāk būtu jāpapildina.***
- (19) Šajā regulā tiek noteikts programmas “Tiesiskums” finansējums, un tas Eiropas Parlamenta un Padomei ikgadējās budžeta procedūras laikā kalpo par galveno atsauces summu saskaņā ar ***[atsauce ir vajadzības gadījumā jāatjaunina, ņemot vērā jauno Iestāžu nolīgumu: 17. pantu Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas 2013. gada 2. decembra Iestāžu nolīgumā par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību]***.
- (19a) ***Lai nodrošinātu Savienības finansējuma politikas virzienu un Savienības vērtību saikni, būtu vēl vairāk jāpilnveido mehānismi, kas ļautu Komisijai Padomei iesniegt priekšlikumu par kādai dalībvalstij saskaņā ar dalīto pārvaldību piešķirto līdzekļu pārvietošanu uz programmu, ja šai dalībvalstij piemēro procedūras, kas attiecas uz***

⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 11. decembra Regula (ES) Nr. 1293/2013 par vides un klimata pasākumu programmas (LIFE) izveidi, un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 614/2007 (OV L 347, 20.12.2013., 185. lpp.).

⁹ OV C 373, 20.12.2013., 1. lpp.

Savienības vērtībām. Ar visaptverošu Savienības demokrātijas, tiesiskas valsts un pamattiesību mehānismu būtu jānodrošina regulārs un vienlīdzīgs visu dalībvalstu pārskats, sniedzot vajadzīgo informāciju, lai īstenotu pasākumus, kas ir saistīti ar vispārīgiem Savienības vērtību trūkumiem dalībvalstīs. Lai nodrošinātu vienotu īstenošanu, ņemot vērā obligāti attiecīgajā brīdī veicamo pasākumu finansiālās ietekmes nozīmīgumu, īstenošanas pilnvaras būtu jāpiešķir Padomei, kurai ir jārīkojas, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumu. Lai sekmētu tādu lēmumu pieņemšanu, kas ir vajadzīgi nolūkā nodrošināt efektīvu darbību, būtu jāizmanto apvērstā kvalificētā balsu vairākuma sistēma.

- (20) Šai programmai piemēro Regulu (ES, Euratom) Nr. [jaunā FR] (“Finanšu regula”). Tajā ir izklāstīti noteikumi par Savienības budžeta izpildi, tostarp noteikumi par dotācijām, godalgām, publisko iepirkumu, netiešu izpildi, finanšu palīdzību, finanšu instrumentiem un budžeta garantijām.
- (21) Finansēšanas veidi un īstenošanas metodes saskaņā ar šo regulu būtu jāizvēlas, pamatojoties uz to spēju sasniegt konkrētus darbību mērķus un sasniegt rezultātus, jo īpaši ņemot vērā kontroles izmaksas, administratīvo slogu, **attiecīgo ieinteresēto personu un izvēlēto labuma guvēju spējas** un sagaidāmo neatbilstības risku. Būtu arī jāapsver vienreizēju maksājumu, vienotas likmes un vienības izmaksu izmantošana, kā arī finansējums, kas nav saistīts ar izmaksām, kā ir minēts Finanšu regulas 125. panta 1. punktā.
- (22) Saskaņā ar Finanšu regulu, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) Nr. 883/2013¹⁰, Padomes Regulu (Euratom, EK) Nr. 2988/95¹¹, Padomes Regulu (Euratom, EK) Nr. 2185/96¹² un Padomes Regulu (ES) 2017/1939¹³ Savienības finanšu intereses ir jāaizsargā, piemērojot samērīgus pasākumus, tostarp **nodrošinot programmas finansēšanas un atlases procedūru pilnīgu pārredzamību**, pārkāpumu un krāpšanas gadījumu novēršanu,

¹⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 11. septembra Regula (ES, Euratom) Nr. 883/2013 par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (Euratom) Nr. 1074/1999 (OV L 248, 18.9.2013., 1. lpp.).

¹¹ Padomes 1995. gada 18. decembra Regula (EK, Euratom) Nr. 2988/95 par Eiropas Kopienų finanšu interešu aizsardzību (OV L 312, 23.12.1995., 1. lpp.).

¹² Padomes 1996. gada 11. novembra Regula (Euratom, EK) Nr. 2185/96 par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienų finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām (OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp.).

¹³ Padomes 2017. gada 12. oktobra Regula (ES) 2017/1939, ar ko īsteno ciešāku sadarbību Eiropas Prokuratūras (*EPPO*) izveidei; (OV L 283, 31.10.2017., 1. lpp.)

konstatēšanu, labošanu un izmeklēšanu, zaudēto, kļūdaini izmaksāto vai nepareizi izmantoto līdzekļu atgūšanu un — vajadzības gadījumā — administratīvus un finansiālus sodus. Konkrētāk, saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) Nr. 883/2013 un Regulu (Euratom, EK) Nr. 2185/96 Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) **būtu** jāveic administratīvas izmeklēšanas, tostarp pārbaudes un apskates uz vietas, lai atklātu krāpšanu, korupciju vai jebkādu citu nelikumīgu darbību, kas ietekmē Savienības finanšu intereses. Saskaņā ar Regulu (ES) 2017/1939 Eiropas Prokuratūrai (*EPPO*) krāpšana un citi noziedzīgi nodarījumi, kas skar Savienības finanšu intereses, **būtu** jāizmeklē un jāsauc par tiem pie atbildības, kā tas ir paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2017/1371¹⁴. Saskaņā ar Finanšu regulu jebkurai personai vai subjektam, kas saņem Savienības līdzekļus, ir pilnībā jāsadarbības nolūkā aizsargāt Savienības finanšu intereses, jāpiešķir Komisijai, *OLAF*, *EPPO* un Eiropas Revīzijas palātai nepieciešamās tiesības un piekļuve un jānodrošina, ka līdzvērtīgas tiesības piešķir visas Savienības līdzekļu izmantošanā iesaistītās trešās personas.

- (23) Trešās valstis, kas ir Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) dalībvalstis, Savienības programmās var piedalīties tās sadarbības ietvaros, kura ir izveidota saskaņā ar EEZ nolīgumu, kas paredz programmu īstenošanu, pieņemot lēmumu saskaņā ar minēto nolīgumu. Trešās valstis var piedalīties, pamatojoties arī uz citiem juridiskajiem aktiem. Šajā regulā būtu jāievieš īpašs noteikums, saskaņā ar kuru atbildīgajam kredītrīkotājam, ***cilvēktiesību struktūrām un tīkliem, kas aptver arī par cilvēktiesību aizsardzību katrā dalībvalstī atbildīgās valsts iestādes, struktūrām un tīkliem, kas atbild par nediskrimināciju un līdztiesības politikas virzieniem, ombudiem, Eiropas Pamattiesību aģentūrai (FRA)***, Eiropas Birojam krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) un Eiropas Revīzijas palātai piešķir vajadzīgās tiesības un piekļuvi, lai tie varētu visaptveroši īstenot savu attiecīgo kompetenci ***un pastiprinātu to sinerģiju un sadarbību. Būtu jārada iespēja iesaistīt trešās valstis, jo īpaši tad, ja to iesaistīšanās veicinātu programmas mērķu īstenošanu, nodrošinot, ka tas tiek veikts saskaņā ar attiecīgajos pamatnolīgumos un Asociācijas padomes lēmumos vai līdzīgos aktos noteiktajiem vispārīgajiem principiem un vispārīgajiem noteikumiem un nosacījumiem par minēto valstu dalību Savienības programmās.***

¹⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes 2017. gada 5. jūlija Direktīva (ES) 2017/1371 par cīņu pret krāpšanu, kas skar Savienības finanšu intereses, izmantojot krimināltiesības (OV L 198, 28.7.2017., 29. lpp.).

- (24) Uz šo regulu attiecas horizontālie finanšu noteikumi, kurus pieņēmis Eiropas Parlaments un Padome, pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 322. pantu. Šos noteikumus satur Finanšu regula, un tie jo īpaši reglamentē budžeta izveides un izpildes procedūru, izmantojot dotācijas, publisko iepirkumu, godalgas, netiešu piemērošanu, un nosaka pienākumu veikt finanšu dalībnieku atbildības pārbaudes. Noteikumi, kas ir pieņemti, pamatojoties uz LESD 322. pantu, attiecas arī uz Savienības budžeta aizsardzību vispārēju trūkumu gadījumā attiecībā uz tiesiskas valsts principa piemērošanu dalībvalstīs, jo tiesiskas valsts principa ievērošana ir būtisks pareizas finanšu pārvaldības un efektīva ES finansējuma priekšnoteikums.
- (24a) *Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par Savienības budžeta aizsardzību vispārēju trūkumu gadījumā attiecībā uz tiesiskas valsts principa piemērošanu dalībvalstīs, ir izstrādāts, lai, pamatojoties uz to, Savienība var labāk aizsargāt savu budžetu gadījumos, kad tiesiskas valsts principa pārkāpšana traucē vai var traucēt Savienības finanšu interešu pareizu finanšu pārvaldību. Tam būtu jāpapildina programma “Tiesiskums”, kuras loma ir atšķirīga, proti, ar to ir jāturpina atbalstīt Eiropas tiesiskuma telpas attīstību, pamatojoties uz tiesiskas valsts principu un savstarpēju uzticību, un ir jānodrošina cilvēku iespējas izmantot savas tiesības.*
- (25) Atbilstoši [atsauce pēc vajadzības ir jāatjaunina, ņemot vērā jauno lēmumu par AZT: 94. pantam Padomes lēmumā 2013/755/ES¹⁵] personas un struktūras, kas ir iedibinātas aizjūras zemēs un teritorijās, ir tiesīgas saņemt finansējumu saskaņā ar programmas noteikumiem un mērķiem un iespējamajiem režīmiem, kas ir piemērojami dalībvalstī, ar kuru attiecīgā aizjūras zeme vai teritorija ir saistīta. *Ir ļoti svarīgi ar programmu nodrošināt, ka šādas personas un struktūras ir pietiekami informētas par saviem atbilstības finansējumam kritērijiem.*
- (25a) *Pamatojoties uz šīs programmas nozīmi un būtiskumu, ar to būtu jāpalīdz īstenot Savienības un tās dalībvalstu apņemšanos sasniegt ilgtspējīgas attīstības mērķus.*
- (26) Ņemot vērā to, cik svarīgi ir cīnīties pret klimata pārmaiņām atbilstīgi Savienības saistībām īstenot Parīzes nolīgumu un Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķus, šī programma palīdzēs integrēt rīcību klimata jomā un sasniegt vispārēju mērķi, proti, 25 %

¹⁵ Padomes 2013. gada 25. novembra Lēmums 2013/755/ES par aizjūras zemju un teritoriju asociāciju ar Eiropas Savienību (“Lēmums par aizjūras asociāciju”) (OV L 344, 19.12.2013., 1. lpp.).

no ES budžeta izdevumiem paredzēt klimata mērķu sasniegšanai. Sagatavojot un īstenojot programmu, tiks apzinātas attiecīgās darbības, un tās tiks atkārtoti izvērtētas vidusposma novērtējumā.

- (27) Saskaņā ar 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīguma par labāku likumdošanas procesu 22. un 23. punktu šī programma ir jāizvērtē, pamatojoties uz informāciju, kas ir iegūta, izpildot noteiktas uzraudzības prasības, vienlaikus neradot pārmērīgu regulējumu un administratīvo slogu, jo īpaši dalībvalstīm. Šajās prasībās vajadzības gadījumā var iekļaut izmērāmus rādītājus, kuru izmanto, programmas ietekmi izvērtējot uz vietas.
- (28) Lai nodrošinātu vienotus šīs regulas īstenošanas nosacījumus, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 290. pantu attiecībā uz 12. un 14. pantā un II pielikumā izklāstītajiem rādītājiem. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu. Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.
- (29) Lai nodrošinātu šīs regulas īstenošanas vienādus nosacījumus, būtu jāpiešķir Komisijai īstenošanas pilnvaras. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011¹⁶.
- (30) Saskaņā ar 1. un 2. pantu Protokolā Nr. 22 par Dānijas nostāju, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību, Dānija šīs regulas pieņemšanā nepiedalās, un Dānijai šī regula nav saistoša un nav jāpiemēro.
- (31) [Saskaņā ar 3. pantu un 4.a panta 1. punktu Protokolā Nr. 21 par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju saistībā ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību, Īrija [.. vēstulē] ir paziņojusi, ka vēlas piedalīties šīs regulas pieņemšanā un piemērošanā, VAI OR

¹⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. februāra Regula (ES) Nr. 182/2011, ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

Saskaņā ar 1. un 2. pantu un 4.a panta 1. punktu Protokolā Nr. 21 par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju saistībā ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību, un neskarot minētā protokola 4. pantu, Īrija šīs regulas pieņemšanā nepiedalās, un šī regula tai saistoša nav un nav jāpiemēro,]

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

I NODAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets

Ar šo regulu izveido programmu “Tiesiskums” (turpmāk “programma”).

Regulā ir izklāstīti programmas mērķi, budžets laikposmam no 2021. gada līdz 2027. gadam, Savienības finansējuma formas un šāda finansējuma sniegšanas noteikumi.

2. pants

Definīcija

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

1. “tiesnešu un tiesu sistēmas personāls” ir tiesneši, prokurori, tiesu iestāžu **un prokuratūras** darbinieki, kā arī **visi** citi profesionāļi tieslietu jomā, kas ir saistīti ar tiesu iestādēm ■ .

3. pants

Programmas mērķi

1. Programmas vispārīgais mērķis ir sekmēt tādas Eiropas brīvības, drošības un tiesiskuma telpas turpmāku attīstību, kuras pamatā ir tiesiskas valsts princips, ***tostarp tiesu neatkarība un objektivitāte***, savstarpēja atzīšana, savstarpēja uzticēšanās ***un tiesu iestāžu sadarbība, tādējādi veicinot arī demokrātijas, tiesiskas valsts principa un pamattiesību attīstību***.
2. Programmas konkrētie mērķi ir šādi ■ :
 - (a) veicināt un atbalstīt tiesisko sadarbību civillietās un krimināllietās un sekmēt tiesiskas valsts principa ievērošanu, ***tiesu neatkarību un objektivitāti***, tai skaitā atbalstot centienus uzlabot valstu tiesu sistēmu efektivitāti, un ***lēmumu efektīvu izpildi***;
 - (b) atbalstīt un veicināt tiesisko apmācību ar mērķi sekmēt kopīgu juridisko, tiesu un tiesiskas valsts kultūru, ***kā arī tādu Savienības juridisko līdzekļu konsekventu un efektīvu īstenošanu, kas ir nozīmīgi no šīs programmas īstenošanas viedokļa***;
 - (c) sekmēt efektīvu ***un nediskriminējošu*** tiesu iestāžu pieejamību visiem un efektīvu tiesisko aizsardzību, tai skaitā ar elektroniskiem līdzekļiem (***e-tiesiskums***), veicinot efektīvu civilprocesu un kriminālprocesu un sekmējot un atbalstot ***visu*** noziegumos cietušo tiesības, kā arī aizdomās turēto un apsūdzēto procesuālās tiesības kriminālprocesā.

3.a pants

Integrēta pieeja

Īstenojot visas programmas darbības, mēģina sekmēt dzimumu līdztiesību, bērnu tiesību ievērošanu, tostarp nodrošinot bērniem draudzīgu tiesvedības procesu, cietušo aizsardzību un vienādu tiesību un nediskriminācijas principa efektīvu piemērošanu, pamatojoties uz visiem Hartas 21. pantā uzskaitītajiem iemesliem, saskaņā ar Hartas 51. pantā paredzētajiem ierobežojumiem un tos nepārsniedzot.

4. pants

Budžets

1. **Saskaņā ar Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas 2013. gada 2. decembra Iestāžu nolīguma par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību 17. punktu [atsauce pēc vajadzības jāatjaunina saskaņā ar jauno iestāžu nolīgumu]** finansējums programmas īstenošanai laikposmā no 2021. gada līdz 2027. gadam, kas ir uzskatāms par galveno atsauci budžeta iestādei ikgadējās budžeta procedūras gaitā, 2018. gada cenās ir 316 000 000 EUR (356 000 000 EUR pašreizējās cenās).
2. Šā panta 1. punktā minēto summu var izmantot tehniskajai un administratīvajai palīdzībai, kas ir vajadzīga programmas īstenošanai, piemēram, sagatavošanas, uzraudzības, kontroles, revīzijas un izvērtēšanas darbībām, tostarp korporatīvajām informācijas tehnoloģiju sistēmām.
- 2.a **Katru gadu norāda budžetu, kas ir piešķirts darbībām, ar kurām veicina dzimumu līdztiesību.**
3. Neskarot Finanšu regulu, izdevumi par darbībām, kas ir jāveic, pamatojoties uz pirmajā darba programmā iekļautajiem projektiem, var tikt uzskatīti par attiecināmiem, sākot ar 2021. gada 1. janvāri.
4. Pēc dalībvalstu **vai Komisijas pieprasījuma** resursus, kas tām ir piešķirti saskaņā ar dalīto pārvaldību, var pārvietot uz programmu. Komisija apgūst minētos resursus pati saskaņā ar Finanšu regulas 62. panta 1. punkta a) apakšpunktu **1**. Ja iespējams, minētos resursus izmanto attiecīgās dalībvalsts labā.

5. pants

Programmas asociētās trešās valstis

Šādas trešās valstis var piedalīties programmā:

- (a) Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (*EBTA*) locekles, kas ir Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) dalībvalstis, — saskaņā ar nosacījumiem, kuri ir noteikti EEZ nolīgumā;
- (b) valstis, kas pievienojas, kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis — saskaņā ar attiecīgajos pamatnolīgumos un Asociācijas padomes lēmumos vai līdzīgos nolīgumos noteiktajiem vispārējiem principiem un vispārīgajiem noteikumiem un nosacījumiem, kas reglamentē šo valstu līdzdalību Savienības programmās, un saskaņā ar īpašajiem noteikumiem, kurus satur Savienības nolīgumi ar šīm valstīm;
- (c) valstis, uz kurām attiecas Eiropas kaimiņattiecību politika, — saskaņā ar attiecīgajos pamatnolīgumos un Asociācijas padomes lēmumos vai līdzīgos nolīgumos noteiktajiem vispārējiem principiem un vispārīgajiem noteikumiem un nosacījumiem, kas reglamentē šo valstu līdzdalību Savienības programmās, un saskaņā ar īpašajiem noteikumiem, kurus satur Savienības nolīgumi ar šīm valstīm;
- .
- (d) citas valstis, — saskaņā ar nosacījumiem, kas ir izklāstīti īpašā nolīgumā, kas reglamentē trešās valsts dalību jebkurā Savienības programmā, ja vien šis nolīgums:
- nodrošina tādas trešās valsts iemaksu un ieguvumu taisnīgu līdzsvaru, kas piedalās Savienības programmās;
 - nosaka nosacījumus par dalību programmās, arī par to, kā aprēķina finansiālās iemaksas konkrētās programmās un programmu administratīvās izmaksas. Šīs iemaksas veido piešķirtos ieņēmumus saskaņā ar [jaunās Finanšu regulas] [21. panta 5. punktu];
 - trešai valstij nepiešķir pilnvaras pieņemt lēmumus par šo programmu;
 - garantē Savienības tiesības nodrošināt pareizu finanšu pārvaldību un aizsargāt savas finanšu intereses.

6. pants

ES finansējuma apgūšana un formas

1. Programmu īsteno atbilstoši tiešas pārvaldības principam saskaņā ar Finanšu regulu vai atbilstoši netiešas pārvaldības principam kopā ar struktūrām, kas ir minētas Finanšu regulas [62. panta 1. punkta c) apakšpunktā].
2. Programmas sniegtais finansējums var tikt sniegts jebkurā Finanšu regulā noteiktajā formā.
3. [Risku, kas ir saistīts ar līdzekļu piedziņu no saņēmējiem, var segt ar iemaksām savstarpējās apdrošināšanas mehānismā, un tās saskaņā ar Finanšu regulu tiek uzskatītas par pietiekamu garantiju. Piemēro Regulas XXX [kas nomaina Regulu par garantiju fondu] [X. panta] normas.

7. pants

Darbību veids

Darbībām, kas sekmē konkrēta 3. pantā minēta mērķa sasniegšanu, var piešķirt finansējumu saskaņā ar šo regulu. Jo īpaši uz šo finansējumu var pretendēt I pielikumā uzskaitītās darbības.

II NODAĻA

DOTĀCIJAS

8. pants

Dotācijas

Dotācijas saskaņā ar programmu piešķir un pārvalda saskaņā ar Finanšu regulas VIII sadaļu.

9. pants

Kumulatīvs [, papildinošs] un kombinēts finansējums

1. Darbība, kurai šajā programmā ir piešķirts finansējums, var to saņemt arī no jebkuras citas Savienības programmas, tai skaitā no dalītas pārvaldības fondiem, ar noteikumu, ka iemaksas neattiecas uz tām pašām izmaksām. [Kumulatīvais finansējums nepārsniedz darbības kopējās attiecināmās izmaksas, un atbalstu no dažādām Savienības programmām var aprēķināt proporcionāli.]
2. Ja vienai darbībai finansiālo atbalstu sniedz gan no dalīti pārvaldītās programmas, gan fondiem, kā ir minēts Regulas (ES) [XX] [Kopīgo noteikumu regula (KNR)] 1. pantā, minēto darbību īsteno saskaņā ar noteikumiem, kas ir izklāstīti šajā regulā, tai skaitā noteikumiem par nepamatoti izmaksāto līdzekļu piedziņu.
3. Darbības, kas saskaņā ar programmu ir attiecināmas un atbilst otrajā daļā minētajiem nosacījumiem, var uzskatīt par tādām, kuras var finansēt no dalītas pārvaldības fondiem. Šajā gadījumā piemēro šajā regulā noteiktās līdzfinansēšanas likmes un attiecināmības noteikumus.

Pirmajā daļā minētas darbības atbilst visiem šādiem nosacījumiem:

- (a) tās ir novērtētas saskaņā ar programmu īstenotā uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus;
- (b) tās atbilst minētā uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus kvalitātes prasību minimumam;
- (c) budžeta ierobežojumu dēļ tās nevar finansēt saskaņā ar minēto uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus.

Darbības īsteno vadošā iestāde, kas ir minēta Regulas (ES) [XX] [KNR] [65.] pantā, saskaņā ar noteikumiem, kas ir izklāstīti minētajā regulā un konkrētu fondu regulās, tai skaitā noteikumiem par finanšu korekcijām.

10. pants

Subjekti, kas tiesīgi piedalīties

1. Papildus Finanšu regulas [197. pantā] noteiktajiem kritērijiem piemēro attiecināmības kritērijus, kas ir noteikti 2. un 3. punktā.
2. Tiesīgi piedalīties ir šādi subjekti:
 - (a) juridiskās personas, kas ir iedibinātas kādā no šādām valstīm:
 - dalībvalsts vai aizjūras zeme vai teritorija, kas ar to ir saistīta;
 - programmas asociētā trešā valsts;
 - (b) juridiskās personas, kas ir izveidotas saskaņā ar Savienības tiesību aktiem, vai jebkura starptautiska organizācija;
3. *Ar programmu sedz Eiropas Tiesiskās apmācības tīkla izdevumus saistībā ar tā pastāvīgo darba programmu, un šim mērķim paredzētas darbības dotācijas piešķir bez uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus saskaņā ar Finanšu regulu.*

III NODAĻA

PLĀNOŠANAS, UZRAUDZĪBA, IZVĒRTĒŠANA UN KONTROLE

11. pants

Darba programma

1. Programmu īsteno ar darba programmām, kas ir minētas Finanšu regulas 110. pantā.
2. Darba programmu Komisija pieņem ar *delegēto* aktu. Minēto *delegēto* aktu pieņem saskaņā ar 14. pantā minēto konsultēšanās procedūru.

12. pants

Uzraudzība un ziņošana

1. Regulas II pielikumā ir noteikti rādītāji, balstoties uz kuriem, ziņo par programmas virzību attiecībā uz 3. pantā izklāstīto konkrēto mērķu sasniegšanu.
2. Lai nodrošinātu, ka tiek efektīvi novērtēta programmas virzība attiecībā uz tās mērķu sasniegšanu, Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 14. pantu, lai izstrādātu uzraudzības un izvērtēšanas sistēmas normas, tostarp II pielikumā izdarot grozījumus, lai vajadzības gadījumā minētos rādītājus pārskatītu un papildinātu.
3. Darbības rezultātu ziņošanas sistēma nodrošina, ka programmas īstenošanas un rezultātu uzraudzībai vajadzīgie dati tiek savākti efektīvi, lietderīgi un savlaicīgi. Šim nolūkam Savienības līdzekļu saņēmējiem un dalībvalstīm uzliek samērīgas ziņošanas prasības.

13. pants

Izvērtēšana

1. Izvērtēšanu veic savlaicīgi, lai tās rezultātus varētu ņemt vērā lēmumu pieņemšanas procesā.
2. Programmas vidusposma izvērtējumu veic, tiklīdz par programmas īstenošanu ir pieejama pietiekama informācija, bet ne vēlāk kā pēc četriem gadiem kopš programmas īstenošanas sākuma.
3. Programmas īstenošanas beigās, bet ne vēlāk kā pēc četriem gadiem no 1. pantā norādītā termiņa beigām, Komisija veic programmas galīgo izvērtēšanu.
4. Komisija Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai paziņo izvērtēšanu rezultātus kopā ar saviem komentāriem.

14. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.
2. Pilnvaras pieņemt 12. pantā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir līdz 2027. gada 31. decembrim.
3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 12. pantā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Pirms deleģēta akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar katras dalībvalsts ieceltajiem ekspertiem saskaņā ar principiem, kas paredzēti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.
5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģētu aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.
6. Saskaņā ar 12. pantu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus, vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

15. pants

Savienības finanšu interešu aizsardzība

Ja trešā valsts programmā piedalās, pamatojoties uz lēmumu, kas pieņemts saskaņā ar starptautisku nolīgumu, vai uz kādu citu juridisku aktu, šī trešā valsts piešķir vajadzīgās tiesības un piekļuvi, lai atbildīgais kredītrīkotājs, Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*), Eiropas Revīzijas palāta varētu pilnīgi īstenot savu attiecīgo kompetenci. *OLAF* gadījumā šīs tiesības ietver tiesības veikt

izmeklēšanu, tostarp pārbaudes un apskates uz vietas, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES, Euratom) Nr. 883/2013 par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*).

IV NODAĻA

PĀREJAS UN NOBEIGUMA NOTEIKUMI

16. pants

Informācija, komunikācija un publicitāte

1. Savienības finansējuma saņēmēji atzīst Savienības finansējuma izcelsmi un nodrošina tā atpazīstamību (jo īpaši darbību un to rezultātu popularizēšanā), sniedzot dažādām auditorijām, tostarp plašsaziņas līdzekļiem un sabiedrībai, pielāgotu informāciju, kas būtu saskanīga, lietderīga un samērīga.
2. Saistībā ar programmu, tās darbībām un rezultātiem Komisija rīko informācijas un komunikācijas pasākumus. Programmai piešķirtie finanšu resursi arī veicina Savienības politisko prioritāšu institucionālo komunikāciju, ciktāl šīs prioritātes ir saistītas ar 3. pantā minētajiem mērķiem.

17. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē, **un tai savukārt palīdz attiecīgās pilsoniskās sabiedrības un cilvēktiesību organizācijas. Komitejas locekļu vidū nodrošina dzimumu līdzsvaru un minoritāšu un citu atstumto grupu pienācīgu pārstāvību.**
2. Ja uz šo punktu ir sniegta atsauce, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 4. pantu.

18. pants

Atcelšana

Regulu (ES) Nr. 1382/2013 atceļ no 2021. gada 1. janvāra.

19. pants

Pārejas noteikumi

1. Šī regula neskar attiecīgo darbību turpināšanu vai grozīšanu saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1382/2013, ko minētajām darbībām turpina piemērot līdz to izbeigšanai.
2. No programmas finansējuma var segt arī izdevumus par tehnisko un administratīvo palīdzību, kas ir vajadzīga, lai nodrošinātu pāreju starp programmu un pasākumiem, kuri ir pieņemti saskaņā ar iepriekšējo programmu — Regulu (ES) Nr. 1382/2013.
3. Lai varētu pārvaldīt darbības, kuras līdz 2027. gada 31. decembrim pabeigtas nebūs, 4. panta 2. punktā paredzēto izmaksu segšanai budžetā vajadzības gadījumā var iekļaut apropriācijas arī pēc 2027. gada.

20. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama dalībvalstīs saskaņā ar Līgumiem.

...

*Eiropas Parlamenta vārdā —
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*

I PIELIKUMS

Programmas darbības

Regulas 3. pantā *noteiktie* programmas *vispārējie un* konkrētie mērķi tiks sasniegti, jo īpaši *atbalstot* šādas darbības:

1. izpratnes veidošana, informācijas izplatīšana nolūkā uzlabot zināšanas par Savienības politikas virzieniem un Savienības tiesībām, tai skaitā materiālajām un procesuālajām tiesībām, par tiesu iestāžu sadarbības instrumentiem, par attiecīgo Eiropas Savienības Tiesas judikatūru un par salīdzinošajām tiesībām un Eiropas un starptautiskajiem standartiem, *kas nozīmē arī dažādu tiesību nozaru mijiedarbības izpratni*;
2. ieinteresēto personu savstarpēja mācīšanās, apmainoties ar paraugpraksi nolūkā uzlabot zināšanas un savstarpēju izpratni par civiltiesībām un krimināltiesībām un dalībvalstu tiesību un tiesu sistēmām, tai skaitā par tiesiskas valsts principu *un piekļuvi tiesu iestādēm, un vairojot* savstarpēju uzticēšanos;
3. analītiskas un pārraudzības darbības¹⁷ nolūkā uzlabot zināšanas un izpratni par iespējamiem šķēršļiem Eiropas tiesiskuma telpas netraucētai darbībai un uzlabot Savienības tiesību aktu un politikas virzienu īstenošanu dalībvalstīs;
4. ieinteresēto personu apmācība nolūkā uzlabot zināšanas par Savienības *tiesībām un* politikas virzieniem, tai skaitā par materiālajām un procesuālajām tiesībām un *pamattiesībām*, un par *Savienības* tiesu iestāžu sadarbības instrumentu izmantošanu, par attiecīgo Eiropas Savienības Tiesas judikatūru, juridisko valodu un salīdzinošajām tiesībām;
5. informācijas un komunikācijas tehnoloģijas (IKT), *kā arī e-tiesiskuma* rīku izstrāde un uzturēšana, *nodrošinot privātumu un datu aizsardzību*, nolūkā uzlabot tiesu sistēmu efektivitāti un to sadarbību, izmantojot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas, tostarp sistēmu un lietojumprogrammu pārrobežu sadarbību;
6. galveno Eiropas līmeņa sadarbības tīklu un Eiropas Tiesiskās sadarbības tīklu, tostarp ar Savienības tiesību aktiem izveidotu tīklu, spēju veidošana nolūkā nodrošināt Savienības

¹⁷ Pie šādām darbībām, piemēram, pieder datu un statistikas vākšana; kopēju metodoloģiju un vajadzības gadījumā rādītāju vai kritēriju izstrāde; pētījumi, izpēte, analīze un apsekojumi; izvērtējumi; ietekmes novērtējums; ceļvežu, ziņojumu un izglītojošu materiālu izstrāde un publicēšana.

tiesību efektīvu piemērošanu un piemērošanas kontroli, veicināt un pilnveidot Savienības tiesības, politikas mērķus un stratēģijas programmas jomās ■ ;

- 6.a** *Atbalsts pilsoniskās sabiedrības organizācijām un bezpeļņas organizācijām, kas darbojas programmas jomās, lai palielinātu to reaģēšanas un aizstāvības spējas, kā arī, lai visiem iedzīvotājiem nodrošinātu pienācīgu piekļuvi saviem pakalpojumiem, konsultācijām un atbalsta pasākumiem, tādējādi veicinot arī demokrātiju, tiesiskas valsts principa un pamattiesību ievērošanu;*
7. zināšanu par programmu vairošana un tās rezultātu izplatīšana, pārnesamība **un pārredzamība**, un iedzīvotāju sasniedzamības uzlabošana, **tostarp, rīkojot ieinteresēto personu diskusiju forumus.**

II PIELIKUMS

Rādītāji

Programmu pārraudzīs, pamatojoties uz rādītāju kopumu, kas ir paredzēti, lai noteiktu pakāpi, kādā Programmas vispārējie un konkrētie mērķi ir sasniegti, un lai līdz minimumam samazinātu administratīvo slogu un izmaksas. Šim nolūkam tiks vākti dati attiecībā uz šādu pamatrādītāju kopumu, *ievērojot tiesības attiecībā uz privātumu un datu aizsardzību*:

To tiesnešu un tiesu iestāžu darbinieku skaits, kuri ir piedalījušies mācību pasākumos (tostarp darbinieku apmaiņā, mācību braucienos, darbsemināros un semināros), kas ir finansēti ar programmas līdzekļiem, tostarp, izmantojot Eiropas Tiesiskās apmācības tīkla (<i>EJTN</i>) darbības dotāciju.
<i>To pilsoniskās sabiedrības organizāciju skaits, kuras atbalsta ar programmu</i>
Informācijas apmaiņas gadījumu skaits Eiropas Sodāmības reģistru informācijas sistēmā (<i>ECRIS</i>)
To trāpījumu skaits e-tiesiskuma portālā / lapās, kuros ir izteikta vēlme iegūt informāciju par pārrobežu civillietām <i>un krimināllietām</i>
To cilvēku skaits <i>konkrēta mērķa griezumā</i> , kas bija iesaistīti: (i) savstarpējās mācībās un apmaiņā ar paraugpraksi, (ii) izpratnes veidošanas, informēšanas un informācijas izplatīšanas darbībās,

Visus individuālos datus, ja iespējams, sadala dzimuma griezumā; veicot programmas vidusposma un gala novērtējumus, galveno vērību pievērš konkrētiem mērķiem un ņem vērā dzimumu līdztiesības aspektu, kā arī izvērtē ietekmi uz dzimumu līdztiesību.